

NOU 2022: 19

Oljepionerene – en kompensasjonsordning

Til Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Kommisjonen ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 3. september 2021 for å arbeide fram en kompensasjonsordning for oljepionerene. Kommisjonen legger med dette fram sin utredning.

Oslo 15. desember 2022

Geir Riise
Leder

Halvor Erikstein

Ingunn Ikdahl

Ketil Karlsen

Runar Nilsen

Alf Erling Risa

Live-Merete Marjala
Solheim

Tone Kjeldsberg
Sekretariatsleder

Morten Gaarder

Karl-Christian Nordby

Bodil Stueflaten

Sigvart Zachariassen

Ragnhild Beate Strand
Østrem

Medlemmer kommisjonen:

- Geir Riise (leder)
- Alf Risa (prof samfunnsøkonomi) Ingunn Ikdahl (prof jurist)
- Runar Nilsen (ALF)
- Ketil Karlsen (IE)
- Liv Merete M. Solheim (Offshore Norge og Norsk Industri)
- Halvor Erikstein (SAFE)

NOU 2022: 19

Oljepionerene – en kompensasjonsordning

- Overlevert til arbeids- og inkluderingsministeren 15.12.22. Høring med frist 1.6.2023
- Mandat: På bakgrunn av Stortingets anmodningsvedtak, nedsetter departementet en kommisjon som skal utarbeide forslag til en kompensasjonsordning for oljepionerene. Stortingets vedtak innebærer bl.a. at kommisjonen skal avgrense hva som skal omfattes av kompensasjonsordningen.

Rapportens oppbygning

- Del I: Bakgrunn og dokumentasjon – andre yrkesgrupper, rettslige rammer og regelverk, yrkesskadeordningene, arbeidsmiljø og myndighetsoppfølging i petroleumsvirksomheten (1963 – 1992)
 - Ptils bidrag ligger i faktagrunnlaget
- Del II: Kommisjonens vurderinger: Hensiktsmessighet, målgrupper, kriterier, modeller, ansvar, organisering og administrasjon, økonomisk og administrative konsekvenser

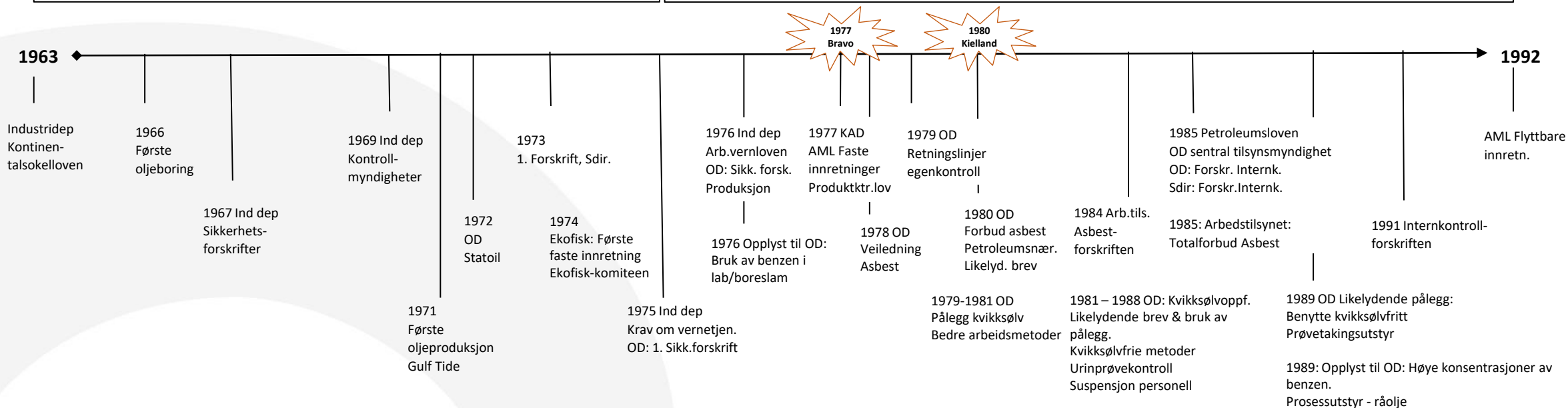
Ptils bidrag Del I:
Regelverksutvikling
og myndighets-
oppfølging

- Arbeidsgruppe Ptil: Morten Lunde, Sølvi Sveen, Bjarne Sandvik, Lene Roska Aalén, Torunn Jørgensen, Guro Mona Oppen, Gro Maria Garborg, Hilde Carlander, Jorunn E Tharaldsen (leder)

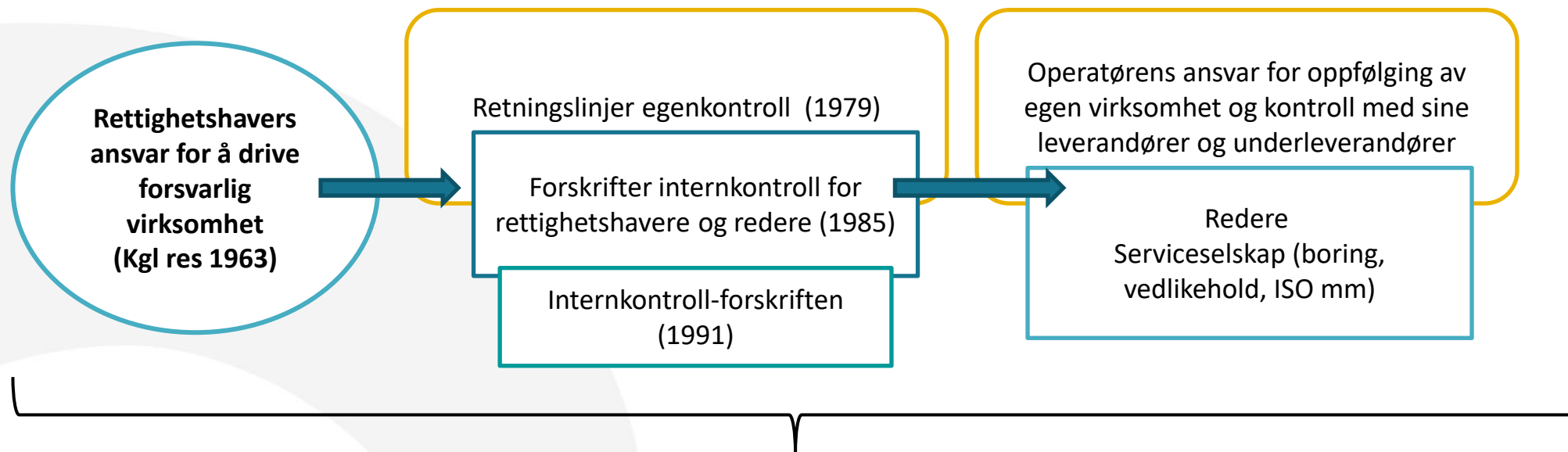
Viktige, felles prinsipper for hele perioden. Alle aktører og all virksomhet:
 Rettighetshavers ansvar, forsvarlig virksomhet, likt vern som annen industrivirksomhet, egenkontroll og internkontroll

Felles regelverk arbeidervern/arbeidsmiljø –
 faste og flyttbare (1963 – 1975)

Dobbelsporet regelverkssystem arbeidervern/arbeidsmiljø
 Faste og flyttbare (1976 – 1991)

«Rød tråd» i ODs myndighetsoppfølging

- Tydelig ansvars plassering
- Anledning til oppfølging i hele «verdikjeden»
- Selskapenes ansvar for egen oppfølging

Del II Kommisjonens vurderinger

- Hovedkonklusjon:
 - Det er grunnlag for å anbefale en kompensasjonsordning for noen yrkesgrupper innenfor oljeindustrien i en begrenset tidsperiode
 - Målgruppen må avgrenses tydelig på bakgrunn av dokumentasjon om utviklingen i næringen og relevante eksponeringsforhold
- Hva har kommisjonen vektlagt?
 - «Pionertiden»: Preget av nybrottsarbeid, ny industri, nye arbeidsmetoder, rask teknologisk utvikling, ukjente eksponeringsforhold og utenlandske selskaper uten kjennskap til norsk arbeidslivskultur.
 - I tillegg: Oljepionerernes egne fortellinger om arbeidsmiljø, eksponering, tilsyn osv.
 - Helsekadelige eksponeringer som følge av boreslam, hydrokarboner og benzen var særskilte for denne gruppen.

Del II Kommisjonens vurderinger

Avgrensinger

TIDSPERIODEN:

- Enighet: Perioden til og med 1985 utgjør en del av pionertiden offshore
- Uenighet om tidsperioden skal strekkes til 1990 eller enda lenger – til 1995

HVILKE GRUPPER SKAL OMFATTES:

- Flertallet: Personellgrupper innen boring og brønn, produksjon og vedlikehold som har hatt eksponering for hydrokarboner, boreslam og/eller benzen og fått varige helseskader som kan knyttes til slik eksponering
- Mindretallet: Ingen yrkesgrupper offshore kan utelukkes fra å være kjemisk skadde oljepionerer
- Målgruppen omfatter både norske og utenlandske offshorearbeidere

Del II Kommisjonens vurderinger

Kriterier

- Mottagere må kunne dokumentere varig helseskade som har sannsynlig eller mulig sammenheng med særskilt eksponering offshore
- Hvordan dette skal dokumenteres og vurdering av grad av sannsynlighet varierer ut fra hvilken modell for kompensasjonsordning som velges
- Det bør legges til rette for en forenklet arbeidsmedisinsk undersøkelse
- Søker må kunne dokumentere at vedkommende faktisk har arbeidet i petroleumsvirksomheten offshore i perioden innenfor de nærmere angitte aktivitetsområdene

Del II Kommisjonens vurderinger

Foreslåtte kompensasjonsmodeller

- Dagens ordning er «nullalternativet»

Modell 1:

Tid: 1966 – 1985 /1990/1995

Målgruppe: Spesifikke grupper innen «boring og brønn» og «produksjon og vedlikehold»

Medisinske kriterier: Dokumentert varig sykdom eller skade som mest sannsynlig skyldes eksponering for boreslam, hydrokarboner og/ eller benzen i arbeidet offshore.

Kommisjonen enig om ikke å foreslå denne.

Modell 2 A

Tid: 1966 – 1985

Målgruppe: Spesifikke grupper innen «boring og brønn» og «produksjon og vedlikehold»

Medisinske kriterier: Dokumentert varig sykdom eller skade som har **mulig sammenheng** med kjemisk eksponering for boreslam, hydrokarboner og/eller benzen i arbeidet offshore.

Modell 2 B

Lik som 2 A, men lenger periode: 1966 – 1990

Flertallet er enig i modell 2, men delt mht periode.

Modell 3

Tid: 1966 – 1985/1990/1995

Arbeidet i petr.virk.hhet offshore i minimum tre år (eventuelt fem eller ti år).

Målgruppe: Spesifikke grupper innen «boring og brønn» og «produksjon og vedlikehold».

Medisinske kriterier: Mottak av uføretrygd fra folketrygden på søknadstidspunktet eller har hatt uføretrygd før alderspensjon. Uførheten har sammenheng med sykdom som kan skyldes kjemikalieeksponering.

Kommisjonen er enig om å ikke foreslå denne modellen.

Del II Kommisjonens vurderinger

Foreslåtte kompensasjonsmodeller (+ «nullalternativet» som er dagens ordning)

Modell 4 (Erikstein, Safe):

Tid: 1966 –1995

Målgruppe: Ingen yrkesgrupper som har arbeidet offshore kan utelukkes

Medisinske kriterier: Relevante helseutfall er utvidet betydelig

Se særmerknad i kap 10.5.5, s. 102.

Modell 5 (Nilsen, ALF)

Tid: 1966 –1990

Målgruppe: Ingen yrkesgrupper som har arbeidet offshore kan utelukkes

Medisinske kriterier: Dokumentert varig sykdom eller skade som har mulig sammenheng med kjemisk eksponering for boreslam, hydrokarboner og/ eller benzen i arbeidet offshore

Modellen foreslår ikke. Anses ikke som et realistisk og selvstendig alternativ.

Del II Kommisjonens vurderinger

Ansvar, organisering og økon.adm. konsekvenser

- Staten, uavhengig av rettslig ansvar, tar ansvar for finansiering. Samtidig mener kommisjonen at det kan vurderes om rettighetshavere og operatørselskaper skal inviteres til å bidra i finansieringen.
- Organisering: Etablering av en uavhengig nemnd. Sikre faglighet og uavhengighet.
- Økonomiske og administrative konsekvenser: Stor variasjon etter hvilken modell man velger.

- Ptils arbeid gitt ut som egen rapport
- Historisk oversikt og gjennomgang av regelverksutvikling og myndighetsoppfølging i petroleumsnæringen (1963-1992)

Rapporten finner dere [her](#)

Regelverksutvikling og myndighetsoppfølging i petroleumsnæringen (1963 – 1992)

